

Waterhuishouding

Datum: 27 juni 2011
Werk: Utrecht, La Vie, verbouwing
Nummer: 0674
Betreft: Waterhuishouding

Beleidskader

(tekst komt overeen met het bestemmingsplan)

Europese Kaderrichtlijn Water

Sinds 22 december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Met deze richtlijn wil Europa het oppervlakte- en grondwater kwalitatief en ecologisch beschermen en verbeteren en een duurzaam gebruik van water bevorderen. De Europese Kaderrichtlijn water stelt doelen voor een goede ecologische en chemische toestand van het oppervlaktewater en het grondwater. Voor de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water binnen Nederland heeft de afgelopen jaren een intensieve samenwerking op het niveau van (deel)stroomgebieden en gebiedsprocessen plaatsgevonden.

Uitgangspunten en principes van de Europese Kaderrichtlijn Water:

- de vervuiler betaalt;
- de gebruiker betaalt;
- sinds 2000 geen achteruitgang van chemische en ecologische toestand;
- resultaatverplichting in 2015;
- stroomgebiedbenadering (op Europees niveau).

Als rapportage-eenheid richting Brussel worden de waterlichamen aangehouden. Dit zijn wateren met een achterliggend stroom- of afwateringsgebied van 10 km² of meer.

Nationaal Bestuursakkoord Water (2003)

Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is een overeenkomst tussen het Rijk, de provincies, het Inter Provinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen. Het NBW heeft tot doel om in 2015 het watersysteem op orde te hebben en daarna op orde te houden. Hierbij wordt rekening gehouden met de veranderende omstandigheden, zoals de klimaatverandering, zeespiegelstijging en toename van verharding. De aanpak en maatregelen vindt gefaseerd plaats. Uitwerking van veiligheid en het voorkomen van wateroverlast vindt

plaats waar nodig en mogelijk. Een en ander is een uitwerking van het geldende beleid uit de vierde nota waterhuishouding uit 1998.

Waterhuishoudingsplan Provincie Utrecht

Hoofddoel van het provinciaal waterhuishoudingsplan is "een veilig en bewoonbaar land te hebben en te houden, streven naar een gezond en veerkrachtig watersysteem en een duurzaam gebruik van water voor mens en natuur". Onder duurzaam waterbeheer wordt in verband verstaan:

- niet afwentelen van knelpunten;
- zo min mogelijk gebruik van technische maatregelen;
 - selectie van maatregelen volgens bergingstrits "vasthouden-bergen-afvoeren";
- kiezen van maatregelen op grond van integrale afwegingen;
- meervoudig ruimtegebruik.

Waterbeheerplan 2003 - 2007 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (2003)

Het beleid van het hoogheemraadschap is voor stedelijke ontwikkelingen gericht op het streven naar robuuste, meer zelfvoorzienende en veerkrachtige watersystemen waarbij water één van de ordenende principes is. Algemene doelstellingen daarvan zijn:

- vastleggen van ruimte voor het oplossen van huidige en toekomstige knelpunten "wateroverlast" en "watertekort", om water op te vangen en zo elders wateroverlast te voorkomen (piekberging) of om water te reserveren voor droge periodes;
- saneren van vervuilingsbronnen en vermijden van nieuwe vervuilingsbronnen, onder meer door het gebruik van niet uitloogbare materialen, het terugdringen van vuilemissie van wegen en het verminderen van de emissie van bestrijdingsmiddelen.

"Water voorop!" Waterbeheerplan 2010-2015 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (2009)

Het waterbeheerplan beschrijft in hoofdlijnen de belangrijkste doelen en maatregelen die het waterschap de komende zes jaar wil bereiken en uitvoeren. In het plan staat hoe Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zorgt voor een duurzaam, schoon en veilig watersysteem.

In het waterbeheerplan zijn onder andere de maatregelen voor de KRW vastgelegd. Voor de maatregelen geldt een resultaatsverplichting voor eind 2015. De doelen die aan deze maatregelen ten grondslag liggen zijn vastgelegd in het Waterplan van de Provincie Utrecht.

Waterstructuurvisie, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (2002)

In de waterstructuurvisie wordt een middellange- tot langetermijnvisie ontwikkeld voor een duurzamer waterbeheer voor het beheersgebied van De Stichtse Rijnlanden. In het plangebied speelt het ontwikkelen van een duurzaam stedelijk waterbeheer met name voor bestaand gebied. Het gaat daarbij dan met name om het schone water schoon te houden en zo lang mogelijk vast te houden, te infiltreren, af te koppelen en waar mogelijk een verbeterd gescheiden rioleringsstelsel aan te leggen en om voldoende waterberging te realiseren.

Waterplan gemeente Utrecht (2004)

Het doel van het gemeentelijk waterplan is het realiseren van een watersysteem voor de toekomst dat aansluit bij de natuurlijke omstandigheden op en rond het gemeentelijk grondgebied. In het plan zijn tien concrete ambities voor 2030 opgenomen voor het waterbeheer in Utrecht:

- - geen bronnen van verontreiniging in het Kromme Rijngebied;
- - de diffuse verontreiniging van water is verregaand teruggebracht;
- - alle puntbronnen zijn bekend en grotendeels gesaneerd;
- schoon en verontreinigd hemel-, grond- en oppervlaktewater zijn gescheiden;
- - er is geen wateroverlast vanuit het Kromme Rijngebied;
- - Utrecht kan veel meer hemelwater aan;
- - de stad bezorgt de stroomafwaartse gebieden geen wateroverlast;
- - de waterketen is geoptimaliseerd;
- - het water is een volwaardig onderdeel van de leefomgeving;
- - het waterbeheer is begrijpelijk en bruikbaar voor de inwoners.

Deze ambities moeten ertoe leiden dat in 2030 het streefbeeld wordt gehaald. Het streefbeeld heeft als speerpunten het bergen van schoon water in droge tijden, het verbeteren van de waterkwaliteit in de stad en het aantrekkelijk van water om te zien, te beleven en te gebruiken.

Om dit streefbeeld te realiseren dient de samenwerking tussen de betrokken waterpartners actief te worden versterkt. Ook moet het aspect water zo creatief en zo vroeg mogelijk worden betrokken bij ruimtelijke plannen en dient strategisch te worden gecommuniceerd om het draagvlak voor het waterbelang bij bewoners en bedrijven te vergroten.

Afval-, hemel- en grondwaterplan Utrecht 2007-2010

Het beleid ten aanzien van de riolering is vastgelegd in het Gemeentelijk afval-, hemel- en grondwaterplan Utrecht 2007-2010. In het Gemeentelijk afval-, hemel- en grondwaterplan is een aantal doelen geformuleerd:

- - doelmatige inzameling en transport van afvalwater;
- - doelmatige inzameling en verwerking overtollig hemelwater;
- - bevorderen van een schoon milieu;
- - voorkomen van overlast en risico's volksgezondheid;
- - doelmatige uitvoering rioolbeheer;
- - doelmatige inzameling en verwerking overtollig grondwater.

Watertoets

Het plangebied ligt binnen het beheersgebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, bevoegd gezag voor het waterkwaliteits- en waterkwantiteitsbeheer en een deel van grondwateronttrekkingen.

Bevoegd gezag voor de inzameling en transport van het afvalwater, de inzameling en verwerking van overtollig hemelwater en het voorkomen van grondwateroverlast is de gemeente. De provincie is bevoegd gezag voor eventuele grondwateronttrekkingen uit het diepere grondwater.

Een belangrijk instrument om ruimtelijke plannen te toetsen op het waterbeleid en het ordenend principe is de watertoets.

Voor het water in de binnenstad is er geen 'wateropgave' in het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Wel is er de opgave om bij nieuwbouw en herstructurering zo veel mogelijk duurzaam om te gaan met water. Dit betekent voor de planontwikkeling LaVie het volgende:

- het schone regenwater scheiden van afvalwater.
- het schone regenwater vasthouden op groene daken, en/of infiltreren in de grond en/of af voeren naar oppervlaktewater.

Huidige en toekomstige situatie

In de huidige situatie is het plangebied geheel bebouwd of verhard. De toekomstige situatie is daarin gelijk, waarbij de hoeveelheid bebouwing iets groter is en de hoeveelheid verharding iets kleiner. In fysieke zin treedt voor de huidige waterhuishouding dus geen verandering op.

Afvalwater en grondwater

De binnenstad is voorzien van een gemengd rioolstelsel. Dit betekent dat het hemelwater, huishoudelijke afvalwater en het industriële afvalwater via één systeem wordt ingezameld en afgevoerd naar de zuivering. Het rioolstelsel van de binnenstad valt binnen drie verschillende bemalingsgebieden. Doordat de binnenstad is omsloten door grachten wordt het rioolwater met zinkers naar gebieden buiten de binnenstad gebracht. Vanuit deze zinkers gaat het rioolwater rechtstreeks of via een opvoergemaal naar de zuivering. Deze zinkers zijn cruciale punten in het rioolstelsel. Het rioolstelsel is zo uitgelegd dat het rioolwater van een groot gebied naar deze zinkers afstroomt. Ook de overstorten zijn cruciale elementen in het rioolstelsel. Het rioolstelsel is zo gedimensioneerd dat het rioolwater voldoende snel naar de overstorten kan stromen om in een neerslag situatie wateroverlast te voorkomen.

Bodem en grondwater

Bij nieuwe ontwikkelingen is het gemeentelijke beleid om in openbaar gebied minimaal een ontwateringsdiepte te realiseren van 0,7 m beneden straatniveau. Gezien de huidige ontwateringsdiepte zijn bij handhaving van het huidige maaiveldniveau geen maatregelen nodig om de grondwaterstand te reguleren. Er wordt door de gemeente dan ook geen overtollig grondwater ingezameld.

Bij ontwikkeling van het plangebied zal in beperkte mate onder maaiveld worden gebouwd. Indien deze onder de (hoogste) grondwaterstand gerealiseerd worden, dan dienen deze waterdicht te worden gemaakt. Een permanente onderbemaling voor het ontwateren van de kelders is niet toegestaan, aangezien geen overtollig grondwater wordt ingezameld. Ook voor ondergrondse constructies boven de huidige

grondwaterstand kan gedacht worden om deze waterdicht aan te leggen. Hiermee wordt dan voorkomen dat eventuele toekomstige grondwaterstijgingen leiden tot grondwateroverlast.

Afvalwater en hemelwater

Uitvoering van de doelstellingen uit het gemeentelijk Afval-, hemel- en grondwaterplan komt in de praktijk neer op het afkoppelen van zoveel mogelijk hemelwater van het gemengde rioolstelsel. Het schone hemelwater gaat direct naar de bodem of oppervlaktewater zonder zich te vermengen met het afvalwater. Afkoppelen vermindert de belasting op het gemengde rioolstelsel waardoor de riooloverstorten minder zullen functioneren wat ten gunste komt van de waterkwaliteit. De waterzuivering wordt minder onnodig belast met schoon hemelwater. Daar waar ontwikkelingen plaats vinden moet het schone hemelwater apart worden ingezameld en zoveel als mogelijk op de locatie zelf verwerkt in de bodem.

Huishoudelijk en bedrijfsmatig afvalwater moet bij voorkeur onder vrijverval worden ingezameld en getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinrichting (RWZI). Voor de aansluiting op het gemeentelijke riool is een vergunning noodzakelijk conform de gemeentelijke aansluitverordening riolering. Verder gelden de regels vanuit de gemeentelijke bouwverordening.

Om verontreinigingen in de bodem en oppervlaktewater te voorkomen door afstromend hemelwater, wil de gemeente Utrecht het gebruik van uitlogende materialen zoveel mogelijk vermijden.

Vanwege de planontwikkeling van LaVie wordt geen nieuw hemelwaterriool aangelegd. De aansluitingen van het bestaande complex blijven derhalve intact. Ook de aansluiting van de nieuwbouw zal op het in de St. Jacobsstraat aanwezige riool.

Door het aanbrengen van een daktuin zal voor een deel van het complex een vertraging van de aanvoer van hemelwater worden bewerkstelligd.